

10 Aar gammelt, kan svare saa nogenlunde til 2,447,000 Kr. for Øjeblikket.

En tredie udmærket Egenskab ved dette Toldlovsforslag er, at det stiler i Retning af Nedgang i Beskyttelsen. Beskyttelse! Ja, det Princip er jo i Grunden ganske meningsløst! Det er kun forstaaeligt, naar vi se hen til de nuværende Forhold, se hen til, hvor dybt det er trængt ind i Samfundene. Dersom jeg fandt paa at ville oprette en eller anden Virksomhed, og jeg kom til det Resultat, at den ikke kunde trives, medmindre jeg fik en Skat af hvert Individ i Landet paa 2 Øre — hvad der jo vilde fylde ganske klækkeligt, idet det vilde udgøre 50,000 Kr. og maaske bevirke, at jeg kunde skaffe Brødet til adskillige Arbejdere, saa spørger jeg: Med hvilken Ret kunde jeg forlange en saadan Skat af mine Medborgere? Og hvis vi stode paa aldeles bar Bund og ikke kendte noget til Protektionisme eller Beskyttelse, men vi skulde til at indføre den for første Gang her i Landet, og man saa vilde sige: Saa, nu skulle vi have det eller det oprettet, men for at det kan gaa, maa vi have en Skat, større eller mindre, lagt paa Borgerne! saa vil jeg dog antage, at selv Medlemmerne i dette Ting absolut vilde sige nej. Sligt vilde være aldeles uigennemførligt, naar vi stode paa bar Bund. Det er saa som saa, at baade Forbrugsbeskatning og Vægttold er uretfærdig, men der er dog det Gode ved den, at den gaar ind i Statskassen og kommer Samfundet til gode, altsaa gør Nytte paa en eller anden Maade. Men Toldbeskyttelsen gaar ikke ind i Statskassen, den gaar ud af nogle Borgeres Lommer og ind i andre Borgeres Lommer. Den bevirker, at de fleste Borgere i Landet svare Skat til andre Borgere. Dersom man ikke havde kendt den Tanke tidligere, saa vilde man stejle over den. Men nu ere vi desværre saa godt kendte med den!

Jeg vil i denne Forbindelse gerne nævne nogle enkelte Ting, som det ærede Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) drog frem i Gaar. Han sagde, at Beskyttelsessatserne hvilede alene paa Fabrikkanterne. Jeg mener det modsatte. Jeg mener, at Beskyttelsestolden hviler alene paa Borgerne, og at det er en Skat til Fabrikkanterne. Han sagde videre, at Landbruget ikke kan beskæftige hele den paa Landet opvoksende Befolkning, at den ikke kan forsørges her i Landet, dersom vi ikke oprette dygtigt mange Fabrikker og sørge for at holde godt Liv i dem. Dette er

en stor, stor Misforstaaelse. Nej, den sociale Lovgivning, vi for Tiden have, og som gør alt muligt for at drage Arbejdskraften fra Landbruget, og ikke blot fra Landbruget, men fra vore naturlige Erhverv i det hele, og ind til Erhverv, som ere alt andet end sunde, er en Lovgivning, vi skulde se Skridt for Skridt, Tid efter anden — jeg ved meget godt, at det ikke kan gøres paa én Gang — at komme bort fra. Og ethvert Toldlovsforslag, der vil have Fremtidsmulighed for sig, maa absolut pege i den Retning. Arbejderne skulde ikke kunne blive forsørgede her i Landet, hvis vi ikke lavede og opretholdt alle disse kunstige Fabrikker! Maa jeg sige — der sidder jo mangfoldige Landmænd i denne Sal — at Landbruget staar ganske vist højt i dette Land, men det kan drives meget bedre, ganske anderledes intensivt, end det gøres for Tiden. Og da vil det være i Stand til at føde ikke blot den dobbelte, men mere end den dobbelte Befolkning; jeg vil dog ikke tage for stort et Tal, men naar jeg siger den dobbelte Befolkning, holder jeg mig paa den sikre Side. Se, her er der ikke Tale om at gøre noget særligt for at skaffe Arbejderne Brødet, tværtimod, de ere langt lykkeligere, tifold lykkeligere ved at blive ved de sunde og naturlige Erhverv paa Landet. Men det samme gælder adskillige andre Erhverv. Vi have jo flere saadanne, som bære Samfundet. Jeg har nævnt Landbruget som ganske særlig bærende for Samfundet. Det har kunnet klare sig uden Beskyttelse — ja, den Smule Told paa Ost, Humle og Cikorierødder regner jeg for ingen Ting, og den maatte helst være helt borte. Men ellers staar Landbruget aldeles uden Beskyttelse, det kan klare sig selv og har udviklet sig overordentlig godt i de senere Aar. Man behøver blot at se paa Udførselsmængden og tænke paa, at det endda har svaret klækkelig til de andre Erhverv, Haandværk og Fabrikvirksomhed. Jeg har for 10 Aar siden løseligt efter det Skøn, man kan danne sig, anslaaet Toldbeskyttelsen til nogle og tyve Millioner Kr. Jeg har aldrig hørt det modsagt fra nogen Side, og jeg har da ogsaa holdt mig forvisset om, at det er lavt regnet, og at Beløbet er langt større. Men naar det gjaldt for 10 Aar siden, er Toldbeskyttelsen meget højere den Dag i Dag. Selvfølgelig falder den ikke paa Landbruget alene, den falder paa hele Befolkningen. Ved Siden af Landbruget skal jeg nævne andre Erhverv, som jeg vil regne for bæ-